

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 660.— | Negyed évre K 170.—
Fél évre „ 340.— | Egy hónap „ 60.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség 10-20

Csokonai

(A költő 148. születése napjára.)

Sohasem volt a magyarság-nak nagyobb szüksége régi jele-seinek az emlékét ápolni, mint most, amikor a régi nagyok a régi nagy Magyarországot is jelentik. Ha a Csokonai-kultusz eddigelé irodalmi kegyelet volt, most hazafias kötelességgé is vált.

Csokonai a XVIII. századvégi magyarságot jelenti, amint az keleti éjtszakájából fölébred és a nyugati napvilág felé fordul. A növény a maga itéli rejtékéből nem áhitozza inkább a tavaszi napsugárt, mint ahogy Csokonai a kollégium kolostori zárkózottságából epedt a szabadság és világosság után. Mohón, szinte a mámorosságig szitta magába mindazt az ismeretet, művelődést, felvilágosodást, amely a nyugati irodalmakból, de főképp Rousseau műveiből áradt felénk, de amelyet felfogni és feldolgozni még kevés magyar léleknek jutott osztályrészül.

Csokonai e magyar lelkek között az első sorban foglal helyet, mindjárt Bessenyei, Kazinczy mellé sorakozik. Rousseau-nak természetszeretete, egyéni szabadságvágya, majdnem teljesen átlpántalódott Csokonaiba. Voltairenek felekezeti türelmet, lelkiismereti szabadságot hirdető igéi visszhangot találnak Csokonai költői és prózai munkáiban. Pedig Csokonai nem forradalmi természet, nem törekszik a társadalmi rend felforgatására, csak a maga egyéniségének kíván szabad érvényesülést, csak gondolatának szabad szárnyalást. A fennálló renddel csak egyszer, kollégiumi pályája utolsó évében, az 1794—5. évben ütközött össze, azontul békés polgár, hűséges alattvaló, aki szerencsétlen sorsáért, keserű csalódásaiért nem indít harcot állami és egyházi törvények ellen, legföljebb megrögzött társadalmi szokások és merev illemszabályok ellen zúgolódik. Az ő lelkét tulajdonképp a magyar nyelv művelésének, a magyar irodalom felvirágoztatásának a kérdései foglalkoztatták. Nyelvi, irodalmi újításokért lelkesedik, a többi reformok csak ezután következhetnek.

Csokonai ábrándos tekintete a külföld felé fordult, de lábai szilárdan hozzátapadtak a magyar talajhoz. Rousseau szavával *ember és polgár* akart lenni, de minden szavából és tettéből minden költői és tudományos munkájából kétségtelen, hogy *magyar ember és magyar pol-*

gár volt. A nyugati felvilágosodás a legteljesebb harmóniává olvadt össze benne a magyar hűhűséggel. — Ennek elég bizonyossága, hogy folyton gyűjtötte a magyar népdalokat és közmondásokat és hogy irodalmi pályájának legfőbb céljaul egy nemzeti eposz megalkotását, az Árpádról szóló hőskölte-ményt tűzte ki.

Amint a nyugati műveltséggel, a XVIII. század felvilágosodásával összeolvastotta a magyar nyelvirodalom rajongó szolgálátát, a nemzeti hagyományok hű követését, éppen úgy egybeforradt lelkében népének s az egész emberiségnek a szeretete. A vilá-gosság jótéteményét mindenkire ki akarja terjeszteni és szerető szívbe minden embert be akar

fogadni. A gyűlölködésnek ebben a sivár korszakában nem ismételhetjük elégszer, hogy Csokonai hirdette, hitte, várta, hogy eljön az a boldog kor, melyben

*A szeretet lelke a földet bételi
S az ember az embert ismét
megöleli.*

A Csokonai-kultuszt ápolunk kell mindaddig, amíg a magyarság minden rétegét át nem járja a Csokonai felvilágosodása, amíg a magyar sziveket be nem tölti Csokonai ember szeretete, amíg a magyar nyelv, irodalom, költészet arra a magaslatra nem emelkedik, ahova Csokonai álmodta és ahonnan bizvást elindulhatunk vele a régi nagy Magyarország visszaszerzésére.

Kardos Albert.

Nagy vita a külügyi bizottságban a kormány felelősségéről

Közrebeszlik a diplomáciai okmányokat

A kiscgazdák feltétlenül támogatják Bethlent

Budapest, nov. 16. A nemzetgyűlés külügyi bizottsága ma délután 5 órakor ülést tartott, a melyen a bizottság tagjai nagy számmal jelentek meg. A kormány részéről Bethlen István gróf miniszterelnök volt jelen. Mózer Ernő előadó indítványára a bizottság az elnöki tiszt ideiglenes ellátására Apponyi Albert gróftól kérte fel.

Bethlen István gróf ezután a következő nyilatkozatot tette:

Tisztelt Bizottság! A kormány beadta lemondását és ennek következtében nem vehetne részt egy olyan vitában, amelyet csak politikailag felelős kormány folytathat. Ezért tiszteletteljesen kérem a bizottságot, méltóztassék ülést mindaddig elnapolni, amíg felelős kormánnyal áll szemben.

Szmrecsányi György kifejtette azokat az okokat, amelyek őt Pallavicini örgróffal egyetemben arra indították, hogy a bizottság összehívását kérje. *Ismerni akarja ugyanis azokat a diplomáciai okmányokat, amelyek a trónfosztó törvényjavaslat benyújtását megelőzték és amelyek igazolják a törvény indoklásában és a miniszterelnök kísérelésében is kidomborított kényszer-helyzetet.* A maga részéről méltányolja a miniszterelnök kérését és a bizottság összehívására vonatkozó indítványát, majd akkor fogja megismételni, ha ismét felelős kormány viszi az ügyeket. Végreil nyomatékosan kérte a miniszterelnököt, hogy gondoskodik a jogrend teljes megóvásáról.

Pallavicini György örgróf a

miniszterelnök óhajításával szemben kérte, hogy a bizottság *bocsátkozzék bele az aktuális külpolitikai kérdések tárgyalásába.*

Bethlen István gróf kijelentette, hogy amit a politikai felelősségre vonatkozólag mondott, nem jelenti azt, mintha a kormány kitérne a politikai felelőség azon értelmezése elől, amelyet az 1848: III. t.-c. magában foglal. *Ha a nemzetgyűlés az 1848: III. t.-c. alapján felelősségre akarná vonni a kormányt, módja és alkalma lesz, hogy ezt megtehesse.* Azonban ismétli, hogy *egy lemondott kormány nincsen abban a helyzetben, hogy politikai vitába bocsátkozzék* akár a plénum, akár pedig egyes bizottságok előtt. Ha tehát a bizottság úgy határozna, hogy a vitába bele megy, akkor a maga részéről távoznia fog az ülésről. A jogrend kérdésében utal arra, hogy bizonyos politikai faktornak érdekükben van úgy tüntetni fel közállapotainkat, mintha itt a jogrend megszünt volna és teljes anarchia uralkodnék. Ezt a leghatározottabban megcáfolja és nyomatékosan leszzegezi, hogy igenis, a jogrend fenn tartásáért a kormány lemondott állapotban is minden felelőséget vállal.

Az ellen azonban tiltakozik, hogy a bizottság bármely belpolitikai kérdést tárgyaljon és ezért az ülésről eltávozik.

A miniszterelnök ezután távozott az ülésről.

Több képviselő követte: Meskó, Berky, Hanzler, Hir György, Gömbös, Pröhle, stb.

Ezek közül azonban többen pár perc múlva ismét visszatértek.

A miniszterelnök távozása után Friedrich István szólalt fel. Mi a saját t estünkön tapasztaljuk a jogrend hiányát. A nemzetgyűlést össze kell hívni, mi pedig tárgyaljunk tovább, tekintet nélkül arra, hogy a miniszterelnök eltávozott.

Rassay Károly: Megállapítom, hogy a lemondott kormány felelősséggel tartozik a mai eseményekért. A miniszterelnök igen kényes érzékkel állapította meg, hogy nem vehet részt egy politikai vitában, mert lemondásban van. Helyesen tette volna, ha ugyanilyen kényesen tartózkodott volna a felmerült külpolitikai tárgyalásoknál is, amelyeknél már tulajdonképpen minden parlamenti támasz nélkül állt. A kormánynak súlyos felelőséget megállapító ténye volt, hogy a királykérdésben olyan messze-menő nyilatkozatot tett az entente-nak, amelyek egyrészt nemzetközi szerződés jellegével bírtak, másrészt pedig a nemzet függetlenségét illuzóriussá tették. A kormánynak ez a ténye, ha nem tudja igazolni, hogy legsúlyosabb fenyegetés, háborús veszély elmulasztása céljából tette meg nyilatkozatát, alkalmas arra, hogy haladéktalanul vád alá helyeztessék. Minthogy pedig a kormány a kizárólag kezében tartott sajtó útján a közvélemény előtt úgy tünteti fel a dolgot, hogy a királykérdés aktái a nyilatkozat által végleg lezárattak, semmi akadály sincs annak, hogy az idevonatkozó összes diplomáciai jegyzékeket a nyilvánossággal ismertesse. Felolvassa a következő indítványt:

Tegyen a külügyi bizottság a mai ülés lefolyásáról a nemzetgyűlésnek jelentést. *Kérje meg egyuttal a nemzetgyűlést, utassza a kormányt, hogy az október hó 21-ével kezdődőleg váltott diplomáciai jegyzékeket, okiratokat stb. teriessze a bizottság elé.*

Vázsonyi Vilmos jogi érvekkel bizonyítja, hogy a kormány felelősségre vonható az 1848: III. t.-c. alapján. Az ország elvárja a kormánytól, hogy a személy- és vagyonbiztonságot lemondott állapotában is minden erejével tartsa fent.

Lingauer Albin szerint sürgősen intézkedni kell a nemzetgyűlés összehívása iránt. Felhívja a bizottság tagjait, hassanak oda, hogy a Ház összehívása mielőbb megtörténjék.

Rassay indítványát ezután a bizottság egyhangulag elfogadta.

A nemzetgyűlés összehívása

Az ülés befejezése után a képviselők továbbra is együtt maradtak és izgatottan tárgyalták az eseményeket. Számosan aláírták a Ház összehívását kérő ívet úgy, hogy a 30 aláírás csakhamar összegyűlt. A legelső aláíró Apponyi Albert gróf volt.

Aláírták még az ívet Szerényi József, Lingauer Albin, Pallavicini örgróf és Szmracsányi György. Nincs kizárva, hogy az ívet holnap átnyújtják a Ház elnökének. Ha azonban az összehívás a kormányelnök terveivel ellenkezik, ez esetben megtörténhetik, hogy a miniszterelnök kormányzói kéziratral elnapoltatja a Házat.

Budapest, nov. 16. A M. T. I. jelenti: Bethlen István gróf miniszterelnök intézkedett, hogy a legutóbbi puccsal kapcsolatos rendelkezésre álló anyag mielőbb a nyilvánosság elé bocsáttassék.

Kihallgatások a kormányzónál

Budapest, nov. 16. A politikai kihallgatások során a mai napon Gaál Gaszton, Vass József, gróf Zichy János, gróf Hadik János, Bottlik József, Tomcsányi Vilmos Pál és Huszár Károly jelentek meg a kormányzó előtt. Az ugyan csak a mai napra meghívott Rubinek Gyula vidéken tartózkodván, nem jelenhetett meg.

A kihallgatások holnap, csütörtökön tovább folynak és e napra kihallgatásra meghívást kaptak nagyatádi Szabó István, Haller István, báró Ghillányi Imre, Mayer János, Simonyi Semadam Sándor, Hegyeshalmi Lajos és Klebelsberg Kunó gróf.

A kisczardapártban ma este megjelent nagyatádi Szabó István, aki holnap megy kihallgatásra. A kisczardapártban az a felvétel, hogy a válság a hét végére megoldódik és hogy szombaton a designált miniszterelnök megkezdheti tárgyalásait.

A válság eldöntésére feltétlenül kihatással lesz a kisczardapárt ma kialakult felfogása, a mely szerint feltétlenül rokonszenvvel kísérik Bethlen akcióját. Hangoztatják, hogy az új kormány csak Bethlen lehet a feje. A kisczardák e támogatásukért 2-3 miniszteri tárcát követelnek, köztük a belügyit is, amelynek élén Gaál Gasztont látnák a legszívesebben.

Politikai körökben tudni vélik, hogy Bethlenek már kész kormánylistája van és belügyminisztere Tóth János lesz. A kereszténypárt szerint a kultusz-tárcát Ernst Sándornak, a népjóléti Haller Istvánnak ajánlják fel.

Peidl Gyula a helyzetről

Mint megtartuk, Peidl Gyula, a Berinkei-kormány volt népjóléti minisztere, tegnap visszaérkezett Budapestre. Egy hírlapíró előtt Peidl ma a következő kijelentést tette:

— Minden hazatértemmel kapcsolatba hozott és különféle lapok útján terjesztett hír merő kombináció és minden alapot

nélkülöz. Hazajöttem, mert itt hon akarok élni. Hogy a magyar szociáldemokrácia mennyire fogja kivenni a részét a jelenlegi helyzetből való kibontakozásból, az nem tőlünk függ.

A kormány tiltakozó jegyzéke a népszövetséghez

Budapest, nov. 16. A magyar kormány jegyzéket intézett a Népszövetséghez, amelyben tiltakozását jelenti be a Népszövetség szereplésével szemben, amelyet az a Károly-puccs alkalmából tanúsított. A jegyzék hivatkozik arra, hogy a Népszövetségnek tulajdonképeni célja az, hogy a háborút megakadályozza és a békét megőrizze. És mégis a történet, hogy amikor erre szükség lett volna, a Népszövetség nem tett semmiféle formában lépést, hogy a Magyarországot veszélyeztető háborút megakadályozza.

Andrássyék ügye

Budapest, nov. 16. A mentelmi bizottság pénteken tartott ülést. A letartóztatott politikusok személyes meghallgatása előreláthatóan a mentelmi bizottság szombati ülésén történik meg. Az ügyészség ma este iratokat küldött át a mentelmi bizottságnak, amelyet az előadónak át kell tanulmányoznia.

Kutkafalvy Miklós, a mentelmi bizottság elnöke a letartóztatott négy képviselőt értesítette a bizottság üléséről és a kir. ügyészség kézbesítette az értesítéseket. Ugyanakkor jegyzőkönyvben megkérdezték a letartóztatottakat, hogy személyesen kívánják-e megjelenni a bizottság előtt. Rakovszky és Andrássy kijelentették, hogy a bizottságban előbb jogi képviselőjük útján kívánják ügyüket előadni. Rakovszky ügyvédje Bontha Károly dr., Andrássyék

az teljesen a kormány dolga. Nézetem szerint az országra nézve az egyedüli helyes megoldás az 1919-beli Clark-féle megállapodás valóra válása lenne.

pedig Doleschall Alfréd dr. egyetemi tanár.

A mentelmi bizottság pénteki ülésén arról fog dönteni, hogy a jogi képviselők előadhatják-e védeceik ügyét.

Friedrich ellen megszüntették az eljárást

Budapest, nov. 16. Strache Gusztáv dr., a budapesti kir. ügyészség elnöke, ma délelőtt 11 órakor értesítette Friedrich Istvánt, hogy a Btk. 101. §-ának 1. pontja alapján az ellene lázadás büntette miatt folyamatba tett nyomozást megszüntette.

Károly király lakása

London, nov. 16. A Times madeirai távirata szerint még mindig bizonytalan, hogy Károly király hol fog lakni, mert az a két épület, amelyet a portugál kormány erre a célra ajánlott, a régi német szanatórium és a Vigia-villa, igen rossz állapotban van. Almeida, Portugália alelnöke, felajánlotta Károly királynak a saját villáját, amely Funchaltól néhány kilométerre a hegyekben van, de a király még nem határozta el magát, hogy elfogadja-e ezt az ajánlatot.

Megszűnt a cseh határzár

Budapest, nov. 16. A csehek feloldották a határzárát. Ma délután indult az első vonat Budapestről és a követségen ismét adnak vizumot. Vizumokért Rudolf-rakpart 10. alá kell fordulni

November 27-én lesz a soproni népszavazás

Bécs, nov. 16. A Tel. Korr. jelenti: Az osztrák kormány az entente-misszióknak és a bécsi követ útján a magyar kormány tudomására hozta a Sopron és környékére elrendelt népszavazás kérdésében elfoglalt álláspontját és reméli, hogy már a legközelebbi napokban megkapja az osztrák kivánságoknak megfelelően átalakított népszavazási szabályzatot, mire az osztrák kormány a velencei jegyzőkönyvet a népszavazási rendelkezésekkel kiegészítve jóváhagyás végett a nemzeti tanács elé fogja terjeszteni.

Bécs, nov. 16. Az entente egyik diplomatája ma érkezett vissza Nyugatmagyarországról és a következőket mondta: Nyugatmagyarországon a magyar és osztrák kormányok kiküldöttjei és a szövetséges missziók tagjainak részvételével a népszavazásról tárgyalás folyt, amely teljes megegyezést eredményezett. — Remélhető, hogy Ausztria már a hét folya-

mán teljesen birtokába veszi a neki ítelt területet úgy, hogy a népszavazás időpontját pár nap múlva meg lehet alapítani. Valószínű, hogy a népszavazást november 27-én, vasárnap tartják meg. Az entente-missziók tagjai kijelentették, hogy a népszavazás zavartalan lefolyására életbeléptetik a megfelelő rendszabályokat.

Osztrák erőszakoskodások

Sopron, nov. 16. A bevonuló osztrák csapatok a mosonmegyei Zurányból elhurcolták Fazekas főjegyzőt és leányát, Varga plébánost, Horváth János gazdálkodót. Az elhurcoltak sorsáról eddig semmit sem sikerült megtudni. A vasutasokat kitiltották a községből. Az Eszterháza felől jövő vonatot feltartóztatták és a vonat személyzetét eddig még nem engedték vissza.

Sopron, nov. 16. A tegnapi nap folyamán az osztrákok megszállották Kelenpatakat egy zászló-

alijjal, egy géppuskás századdal és tüzérséggel. Lépesfalvát megszállva egy járőr a semleges zónába nyomult előre. Amint meglátta a mi tábori őrségünket, a mely rajvonalba fejlődött fel, felerkendőket lobogtattak és parancsnokuk átjött a mi tábori őrségünk parancsnokához. Kijelentette, hogy csak tévedésből lépték át a megszállt vonalat és miután tudomást szereztek a megállapított vonalról, csendben visszavonultak. Mosonmegyében megszállották Németújfalut ettől nyugatra Üregpusztát. Vas megyében még nincsenek osztrákok.

Bécs, nov. 16. Az osztrák csapatok előnyomulása Fertőtől délre programszerűen halad. A csapatok elérték Vállashelységet.

Női kabátra Velour

minden színben, bundahozat téli kabát, öltöny-szövet nagy választékban kapható, dacára az áremelkedésnek igen jutányosan

Fischer Adolf és fia cégnél, PIAC-UTCA 61. SZ.

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.50

Budapest, nov. 16.

Értéktőzsde: Az irányzat javult, a forgalom megélnéül és az árak emelkedtek. Az áremelkedést elősegítette, hogy a kontremín, amely egy nap előtt a két hetes hausse előtti vívóra törte le az árfolyamokat, ma már fedezeti vásárlásokat eszközölt. A tegnapi hírterjesztők elhallgattak, a bel- és külpolitikai helyzetet a tőzsdén kedvezőbben mérlegelték. A megnyitáskor már a tegnapi záróárfolyamok fölött jegyezték a részvényeket, kivéve a Magnezitet, amely 1100 koronával olcsóbban indult. Árak:

Magyar Hitel 1955—25, Osztrák Hitel 990—60, Jelzálogbank 230—35, Lezárt 785—65, Hazai bank 635—40, Angol-magyar 820—780, Magyarolasz 335—25, Keresk. bank 7500—600, Ált. takarékp. 990—1000, Pesti hazai 25000—500, Borsod-Misk. 4100—250, Concordia 3850—800, Bpesti gőzm. 6750—900, Gizella 3100—3000, Hungária 4000—250, Viktória 12000—200, Beocsini 7600—200, Bánya és kohó 5500—6000, Ált. köszén 11400—12350, Salgó 7025—6850, Urikányi 6900—7400, Ganz-Danub. 38.200—40.000, Ganz-vill. 7400—300, Rima 3150—2980, M. Acél 3000—2800, Schlick 1310—280, Lipták 535—50, Láng 1580—10, Brassói 4400—700, Hazai iaterm. 6900—800, Nacsi 21600—22600, Ált. fa 2150, Magyar erdő 1300—400, Országos iaterm. 1355—20, Lichtig 880—920, Karton 2875—925, Izzó 6100—5925, Papir 3390—725, Spódium 3125—225, Cukor 18000—100, Lámpa 3100—250, Östermelő 990—50, Gummi 3550—900, Telefon 4650—825, Adria 9000—300, Atlantica 3350—425, Közuti 1210—50, Déli vasút 1400, Levante 8000—150, Államvasút 3900—575, Trust 2375—440

A valutapiac élénk, erőteljes forgalom mellett indult, nagyobb kitések azonban nem fordultak elő. Az üzlet irányzata az alacsonyabb zürichi jegyzésre szilárd volt. A dollár 1000 koronán indult és csak a tőzsdei második felében, amikor az összes bankjegyekben váratlanul erős áresés állt be, esett a tegnapi vívóra vissza. Árak: Napoleon 3600—3440, Font 4100—4000, Dollár 1032—975, Francia frank 77—74, Márka 4.21—4.14, Lira 42.50—40, Romanov 50—53, Lei 6.15—6.35, Sokol 10.45—10.75, Kor.-dinár 13.30—13.10, Bécsi 18.25—19, Lengyel márka 20.75—23.

Az utőtőzsde teljesen üzletelen volt, alig néhány kitést történt tartott árak mellett. Gummi 3000, Papir 3800, Izzó 6050, Telefon 4850, Államvasút 3475, Rima 3020; valuták: dollár 983—962, márka 425, lei 613, osztrák ezres 18

Vételkényszer nélkül

mindenki saját érdekében tekintse meg

FELDHEIM DEZSÓ

minden igényt kielégítő posztógyári lerakatát Piac-utca 67. - (Frohner-ház)

Raktára: Bel- és külföldi gyártmányú téli kabát, felöltő, öltöny és eszimanadrág-szövetek, :: női kosztümkelmék és szabókellékek Eladás nagyban és kicsinyben !!

és egynyelvű, tízezres 16 és fél, lenygel márká kék banklegy 22, ötezres 23, ezüst korona 36.5, régi forint 98.

Zürichi devizák

Zürich, nov. 16. (Zárlat.) Berlin 205, Newyork 529, Holland 183 és fél, London 210 és fél, Paris 38.37, Milano 22.—, Prága 550, Budapest 0.50, Zágráb 1.90, Bukarest 3.50, Varsó 15, Bécs 17, osztrák bélyegzett 12.

Terménytőzsde

Az irányzat a megerősödött kínálatra való tekintettel kissé elgyengült és a forgalom szerény keretek között bonyolódott legelőkelőbb üzlet volt búzában és rozsbán, kölest is erősebben kerestek.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2725—760, fehérmegyei és pestmegyei 2725—50, rozs 1900—950, takarmány árpa 1850—1950, sörárpa 1925—975, köles 1890—875, zab 1740—780, tengeri 2150—200, repace 31—32, korpá 1150—175.

Előfordult kötések: Buza 3 vagon 2740 ab állomás, 2 vagon 2735 ab állomás, 3 vagon 80 kgr-os 2770 ab állomás, 2 vagon 80 kgr-os 2750 ab állomás, két vagon 2700 ab állomás, rozs 2 vagon 1925 ab állomás, egy vagon 1900 ab állomás, morzsolt tengeri egy vagon 2200 ab állomás, csöves egy vagon 1750 ab állomás, egy vagon 1725 ab állomás, korpá egy vagon 1170 budapesti paritással, 12 mázsa 1175 ab Budapest. A liszt és őrlmények piaca változatlan.

A gyapjúpiac továbbra is szilárd, egy kis tétel egy nyíratu tavaszi gyapjú kgr-ként 175 koronáért ab budapesti állomás cserélt gazdát.

Újra jegyzik a bukaresti kifizetést

Budapest, nov. 16. A tőzsdetanács ma Fleissig Sándor al-elnök elnöklésével tartott ülésén elrendelte a Magyar-Cseh Iparbank, az Union Des Usinet et Ekeretaions S. A. genfi részvénytársaság részvényeinek tőzsdéi lajstromozását és jegyzését. A tőzsdetanács foglalkozván a bukaresti kifizetések jegyzésének kérdésével, kimondta, hogy tudomásul veszi az árjegyző bizottságnak azt a javaslatát, amellyel a folyó hó 15-én a bukaresti kifizetésekben létrejött kötések jegyzését felfüggesztette. Most azonban, amikor a román minisztertanács által kibocsátott rendelet szövege teljes egészében ismeretes, nem tartja indokoltnak a jegyzések további felfüggesztését, sőt elrendeli, hogy a tegnapi tőzsdén létrejött és feljegyzett kötések a tőzsdéi hivatalos árjegyző lapokba pótlólag felvéssenek, azonban pénz- és áruzárárfolyamok nélkül.

FELDHHEIM és WEISZ

olesó és jó szövetek kizárólagos raktára

PIACZ-UTCA 73. SZ.

Győződjön meg

személyesen, hogy a legelőnyösebben — az újonnan megnyílt

Anolló divatruházban

vásárolhat PIAC-U. 67. a Vármegyei házával szemben. — Férfi és női szövetek, bársonyok, selymek, női- és gyermek szetterek, — férfi- és női fehérneműk, flanelk, zefírek és vásznak óriási választékban : : : : :

Bethlen a kormány lemondásáról

Budapest, nov. 16. A MTI. munkatársa ma este felkereste Bethlen István gróf miniszterelnököt, kérdést intézett hozzá, azokról a híresztelésekről, amelyekkel teletöltött tényezők garázdaalkodásáról és jogrendellenes cselekmények elkövetéséről immár napok óta terjesztienek, amelyekről azonban konkrét tények mindeideig nem ismeretesek. A miniszterelnök a MTI. munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Azok a tényezők, akik a királypucshoz közel állanak, napnap mellett különféle rémhírekkel iparkodnak a közvéleményt nyugtalanítani. Szükségesnek tartom épen ezért kijelenteni, hogy bár a kormány az ország ügyeit lemondott állapotban viszi tovább, mindamelllett a rend fenntartásáért a legmesszebbmenőleg vállalja a felelősséget. Azt nemcsak akarja, de feltétlenül tudja is biztosítani. Ugyanazok a tényezők iparkodnak most is zavart szítani, akiknek különféle próbálkozásait már hosszabb ideje megütközve szemléljük s akik csak azért, hogy a magyar közvéleményt megtévesszék, képesek lettek volna a felekezeti békét is megbontani.

Először azzal a jelszóval próbálkoztak, hogy Magyarország protestáns egyeduralom kétszül, a kormányzati hatalom a katolikusokat háttérbe akarja szorítani. Felállták a közvéleménynek azt az ostobaságot, hogy a protestáns kormány protestáns királyt akar behozni az országba és ide vonatkozóan már tárgyalásokat is folytat. Ugyanakkor azzal a fogással is kísérleteztek, hogy a kormány perszonál-uniót készít elő az egyik szomszéd országgal, a melynek uralkodója katolikus. — Ezt mint befejezett tény terjesztették csak azért, hogy a kormányt ferde színben tüntethessék fel.

Nap-nap mellett molesztálták ugyanezek az urak a külföldi követségek itteni vezetőit is, azt hazudva, hogy Budapesten felelőtlen elemek szervezkednek oly célból, hogy betörve a fogházba, Andrassy Gyulát és Rakovszky Istvánt felkoncolják. E megtévesztés következtében külföldi követek ismételtlen fordultak hozzám ide vonatkozó kérdésekkel, amelyek felett természetesen csak mosolyognom lehetett. Néhány nappal azután új fordulatot vett ugyanezek a tényezők taktikája. Azt állítják, hogy Budapesten anarchia van. A leghihetlenebb hazugsággal és képtelen kitalálásokkal zaklatják a közvéleményt, percről-percre újabb rendbontásokról és garázdaalkodásokról terjesztvén híreket.

Elérkezett az ideje, hogy a magyar közönség felismerje, hogy honnan fúj a szél és semmi otromba ugratásnak többé

ne adjon hitelt, amelynek nem az ország érdekeinek előmozdítása, hanem a jogbizonytalanság érzetének a felkeltése és ezáltal a kormány hitelének megbontása a célja. Elvégre mindaz, aminek most tanui vagyunk, közismert recept szerint történt, amelyet ezek az urak kommunistáktól és bécsi „emigránsoktól” vettek el. — Mindezekkel a tőrekvésekkel szemben megállapítom azt, hogy Budapesten az utóbbi napokban semmivel sem fordult elő több rendzavarás, mint a legnormálisabb időben. Amennyiben történetek rendzavarások, azok elkövetőit a rendőrség minden egyes esetben előállította, ügyük bűnösségük mérve szerint törvényes elintézésre nyert. Hogy e tényállás dacára folytatott bűnös taktika mily káros az országra nézve, ugy látszik ezeknek az elemeknek teljesen közömbös. Ép oly kevés felelősségérzetet tanúsítanak ma, mint annak idején, midőn a végzetessé válható pucscot előkészítették, avagy azt oltalmukba vették. Ezeknek az uraknak az üzemei okozták elsősorban azt, hogy Magyarország hitele a külföldön nem tud helyreállni. Ezek az urak adnak lovat újból és újból a bécsi „emigránsok” propagandája alá. De végre is elérkezett az ideje annak, hogy ezeknek a nemzetellenes játékoknak véget vessünk és gondoskodnunk kell arról, hogy e célszatos hazugságok terjesztőivel szemben megfelelő megtorlás nyerjen alkalmazást. Ez is a jogrendhez tartozik és a kormány el van szánva a jogrendnek ezt a következtetését is levonni.

Arra a kérdésre: mit szól Apponyi Albert grófnak mai nyilatkozatához, amely a Magyarorszában jelent meg, amely az ország közállapotait éles bírálat tárgyává teszi — a miniszterelnök így felelt:

— Nem tudom mit ért azon Apponyi Albert gróf, hogy a kormányzatnak nincsen minden megtámadási lehetősége felül álló erkölcsi és jogi bázisa, ha ugyan nem arra érti, amit nyilatkozata későbbi folyamán említ, hogy a kormányzat törvénybe ütköző kihágásokat dédelget, ha úgy látja, hogy azok az uralkodó rendszer céljait szolgálják. Ezek súlyos vádak, amelyeknek bizonyításával Apponyi Albert gróf ezuttal adós maradt és adós is fog maradni, mert ez állításával ellentétben álló tények megcáfolják azokat. Azt talán még nem lehet kihágások dédelgetésének nevezni, ha a kormány olyan egyéneket, akiket Apponyi Albert gróf nem tud szenvedni — mert minden pletykának hitelt ad — tisztán az ő kedvéért, törvényes alap és indok nélkül nem hajlandó üldözni.

Megkezdődött a nagy szőrmevásár

u. m. borkabát, szőrme- és gazdász kabát, hosszú fekete és színes télikabát, legdivatosabb férfi-, fiu- és gyermekruhák

dus választékban, legolcsóbb szabott árak mellett vásárolhat Gerő Ernőnél DEBRECZEN, PIAC-UTCA 69. szám (Megyeházát szemben)

Ami pedig a kormányzat erkölcsi alapját illeti, erre csak az a megjegyzésem, hogy aki súlyos bírálatot gyakorol, annak elsősorban van szüksége arra az erkölcsi alapra, amelyet neki csak a megdönthetetlen és kétségbevonhatatlan tények adhatnak meg.

Munkatársunk ezután megkérdezte a miniszterelnököt, mi igaz azokból a híresztelésekből, hogy a kormány hirtelen lemondása azért következett be, mert a jogrend fenntartásához szükséges eszközök igénybevételére nem kapta meg a szükséges felhatalmazást?

— A kormány sem nem kért, sem nem volt szüksége felhatalmazásra a kormányzó részéről ahhoz, hogy bárkivel szemben, aki a törvény ellen cselekszik, teljes szigorral eljárjon, mert a kormány még lemondott állapotban is természetesen rendelkezik mindazokkal az eszközökkel, amelyek a rend feltétlen megővését biztosítják. A célzat e híreszteléseknél egészen világos. A jelenlegi rendszert olyan világitásba akarják a közönség elébe állítani, mintha egyes rendbontó elemek az ő védelme alatt állnának, vagy a törvényes büntető eljárásnak útját akarná vágni. Ez is egyike azoknak a perfid eszközöknek, amelyekkel néhány lelkiismeretlen egyén az országban dolgozik, hogy az ország kormányzójába, a kormányba és minden törvényes tényezőbe vetett hitet és bizalmat aláássanak. A kormány lemondása e híresztelésektől teljesen függetlenül következett be, miután azok a súlyos események, amelyek a magyar közéletet az utolsó időkből nehéz teherpróbának tették ki, ildomossá tették, hogy a kormány a bizalmi kérdést felvesse. De lemondott a kormány másfelől azért is, mert lemondásával szabad utat akar nyitni annak az akciónak, amely a nemzetgyűlés zilált pártviszonyait van hivatva rendezni.

KITŰNŐ FÉRFI FÉRBENEMŰEK
FRANK EDÉNÉL

Megjötttek egy angol katonát

Budapest, nov. 16. Tegnap éjszaka sajnálatos eset történt a Fehérvári-úton. Három angol katona ittas állapotban összeverekedett. Egy katonai őrszolgálat ment arra, amelyeknek vezetője a lármás embereket csendre intette. Egyik angol, Hodley Viktor Eton 22 éves katona erre tört rántott elő és ezzel az őrszolgálat vezetője felé szurt E pillanatban az őrszolgálatból egy lövés dördült el és a golyó Hodley lányékába fúródott. A súlyos sebesültet a Rókusba szállították. Ma este Hodley állapotában javulás állt be, úgy, hogy éjszaka valószínűleg ki fogják hallgatni.

Szerb-német szerződés

Belgrád, nov. 16. A minisztertanács elé beterjesztették a Jugoszlávia és Németország közötti kereskedelmi szerződés tervezetét. A gazdasági és pénzügyi bizottság már elfogadta a tervezetet.

HIREK

— **Városi közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága legközelebbi rendes közgyűlését november 30-án tartja.

— **A Csokonai-kör ünnepe.** A Csokonai-kör csütörtökön d. u. 5 órakor tartja ünnepi felolvasó ülést a kollégium dísztermében. Az ünnepi műsor minden száma: ének, szavalat, tudományos előadás mind Csokonai emlékeztetének van szánva. A mai felolvasó ülést különösen jelentősé teszi Harsányi István és dr. Gulyás József sárospataki tanárok előadása, akik, mint a kör szívesen látott vendégei beszámolnak arról a nagy eredményről, amelyet a Csokonai ismeretlen műveinek a kutatása terén elértek. Jegyek Csáthy könyvkereskedésében válthatók, felolvasó ülés előtt pedig a pénztárnál.

— **Balla legyőzte Dalmyt.** A Debreceni Sakkör mai versenyén Balla Zoltán Aljechin-féle megnyitása után legyőzte Dalmy Barnát, míg Kulcsár Kálmán budapesti védelem után 26 lépésre Szabados Sándort verte meg. Az I. B. csoportban Kovács Sándor Torma Sámuel-parti remivel végződött. Csütörtökön lesz a sakkverseny legérdekesebb és döntő napja. Balla Zoltán Debrecen bajnokával, Kulcsár Kálmánnal versenyez, míg Dalmy a Szabadossal levő függő partiját fejezi be. Balla ma este visszautazik Budapestre.

— **Sikkasztás egy nyiregyházai bankban.** A következő nyilatkozatot kaptuk: A „Debreceni Független Ujság” f. hó 9-én megjelent számában „Sikkasztás egy nyiregyházai bankban” című közlemény téves — s a valódi tényállás a következő: Intézetünk főkönyvelője, Tarnai Béla, mintegy 250.000 koronát különböző utalványok meghamisítása útján elsikkasztott, miért is őt a nyiregyházi kir. ügyészség letartóztatta. Intézetünk igazgatója, Rácz Gyula ellen ez alkalommal rosszakarattól felhozott vádak mind teljesen alaptalanoknak bizonyultak s ő intézetünk ügyeit továbbra is akadálytalanul vezeti. Szabolcsvármegyei Kereskedelmi Bank r.-t.”.

— **Amerikai orvos Debrecenben.** Mint jelentették, tegnap délután Debrecenbe érkezett Zentay Pál dr. főorvos, az amerikai vörös kereszt egyesület megbízottja, hogy a tanácsal a gyermekvédő otthon felállításának feltételeiről tárgyaljon. Zentay Pál dr. társaságában Debrecenbe érkezett dr. Gyut amerikai orvos is, hogy az otthon céljaira kijelölt helyiséget megtekintse. A nyulánk terméti, szimpatikus, igazi amerikai megjelenésű fiatal orvos Zentay főorvos társaságában ma délelőtt meglátogatta Csóka Sámuel helyettes polgármestert, a kinek szobájában az érdekelt szakelődök bevonásával a szükséges tárgyalásokat nyomban le is folytatták.

— **Dienes képiállítása a városháza nagytermében** díjtalanul megtekinthető délelőtt 10 órától este 7-ig.

Ágoston Péter vallomása Károlyi Mihály pörében

Budapest, nov. 16. A Károlyi Mihály elleni vagyonekbezási pörben ma délelőtt fél tízkor kezdődött Ágoston Péter volt népbiztos kihallgatása. Ágoston előadta, hogy az októberi forradalom egy napos tüntetés volt. Ha a hatalom birtokosai kezükben tartották volna a hatalmat, nem lett volna forradalom. Magát a nemzeti tanácsot nem is Károlyi Mihály, hanem a Károlyi-párt alapította. Károlyi nem volt más, mint az a bizonyos fekete medve, amelyet arra a bizonyos fűszerkereskedésre cégerül kifüggesztettek. Mint-hogy Magyarországon még forradalmat is csak grófi névvel lehetett csinálni, ezért csinálták Károlyival. Károlyi Mihály egy valóságos Lajos Fülöp. Szeretne a szélső baloldalon lenni szervezetével összefüggő okokból, de születése, nevelése, izlése irtóztott mindattól, amit erőszaknak neveznek. Károlyi igen népszerű volt, de 1918. december végén népszerűsége megcsappant, mert nem csinált semmit. Küllgyi népbiztos korában Ágoston aktákból megállapította hogy az entente a piavei offenzíva alkalmával terminust adott a magyar kormány-nak az ellenségeskedések beszüntetésére és megfelelő területi engedményeket helyeztet kiállításba. Károlyi mindenképen legalizálni akarta a viszonysokat. Igen sok hiénája volt az

— **A Wessprémy—P. Nagy Zoltán-pör.** A debreceni kir. törvényszék felelbiteli tanácsa ma foglalkozott Wessprémy Andor zenedei titkárnak P. Nagy Zoltán zenetanár ellen indított rágalmozási pörével, melyben a járásbírósg néhány héttel ezelőtt P. Nagy Zoltánt egy havi fogházra ítélte. A mai felelbiteli főtárgyalás, melyen Nagy Kálmán dr. ítélőtáblai bíró elnökölt, délelőtt 10 órától, rövid megszakítással este fél 6-ig tartott. A törvényszék az elsőfoku ítélet megváltoztatásával rágalmozás miatt 2500 korona fő- és 500 korona mellékbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. P. Nagy Zoltán semmisségi panaszt jelentett be.

— **Egy fegyelmi ügy epilógusa.** A közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya Kövendy Domokost, a köztisztasági vállalat intézőjét hivatalvesztésre ítélte. Kövendy felfolyamodása folytán az ügy a belügyminiszterhez került, akitől ma érkeztek vissza az akták azzal a döntéssel, hogy a belügyminiszter az elsőfoku határozatot jóváhagyta.

— **Magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének közleményei:** Kedvezményes burgonya a napokban olyan mennyiségben érkezik, hogy az összes igényjogosultakat ki tudjuk elégíteni. Felkérjük tehát t. tagjainkat, hogy egész évi járandóságukat blokkoltassák le, a testületi megbízottak pedig a leblokkolt, illetve kifizetett burgonya mennyiségét jelentsék be Pénzügyi-palota földszint 13. sz. szobában, esetleg telefonon is, 14—65, hogy részükre megfelelő vaggontételeket utalhasunk ki az általuk megjelölendő helyre.

— **Györyörü selyem- és horgolt nyakkendők** Frank Imrénél, Piac-u. 43.

— **Györyörü városi bunda** eladó. Megtekinthető Végh szücsnél, Piac-u. 4.

— **Legszebb és legkedvesebb** karácsonyi ajándék egy fénykép Kozmann és Társa műterméből. Piac-utca 44.

októberi forradalomnak úgy, hogy a végén nem találtak embert, akire a katonai pénztár őrzését rá lehetett volna bízni, mert mindenkivel félni kellett. 1918. december végén a kommunisták befeleltek a kaszárnyákba, a Vigadóban gyűlést tartottak, ahol már a munkás elemeken kívül mások is ott voltak. Megnyerték maguknak Pogányi és az ő révén a katonaságot. Velük szemben most már csak Fényes László karhatalma állt. Februárban a kommunista pártvezetőség gyűlésén Kun Béla odanyilatkozott, hogy a helyzet úgy alakulhat, hogy októberben átvehetik a hatalmat. A választási rendelet után két nappal, március 10-én, megjelent Károlynál két franciá kapitány, akik átnyújtották neki azt a jegyzéket, amelyben benne volt a demarkációs vonal, amely a mai országhatár. Károlyi ekkor látta, hogy nem tudja megejteni a választásokat, mert a demarkációs vonal a kerületeket kettévágta, így tehát a kormány nem mozdulhatott. Március 19-én és 20-án polgári politikusokkal tárgyalt Károlyi, de akarta adni nekik a hatalmat, de nem vállalták. Nem volt más hátra, minthogy a munkásságnak adja át a hatalmat, különben az ország teljes megszállása következett volna be. Ágoston Péter kihallgatását holnapután délelőtt folytatják.

— **Ügyvédi hír.** Rézler Ervin nyugalmazott kir. járásbíró ügyvédi irodáját Deák Ferenc-utca 3. szám alatt (Royal-épület) megnyitotta.

— **Brillánsért,** aranyért és ezüstért magas árat fizet Weisz aranyműves és ékszerész, Püspöki palota.

— **Varrógépek érkeztek:** Centrál-bobbín, karikahajós, körhajós és cipész-gépek Molnár Testvérekhez, Egyház-tér. Telefon 727.

— **Moskovits uridivat szalon.** Állandóan angol szövetek raktáron. Hatvan-utca 5.

— **Jókai összes műveit** és Pallas lexikont megvételre keres Aczél antiquariuma, Első Takarékpénztár-palota.

— **Valódi bőrlábszárvédők,** bőrdöngök, levéltárcák, utazási cikkek. Feuermann bőrdöngös, Piac-u. 44.

— **Pálinkajózó üstök,** mosóüstök, üstházak, itatóvályuk legolcsóbban beszerezhetők Mándoki rézművesnél, Arany János 13.

— **Bőr-butorokat** festek és javítok. Szántó kárpitos, Zugó-utca. Telefon 11—19.

— **Első debreceni kézimunka és műhímző iparvállalat, Széchenyi-utca 1. szám.** Ajánlja a t. hölgyközönség és t. nőtisztségű iparosok figyelmébe üzemet és varrási és hímzési anyagok és kellékek raktárát. **Perzsa hímzések,** lánc-öltés és zsinór díszvarrások, ajourózások gépen.

Előnyomda a legdivatosabb sablonokkal vagy saját rajzolókkal. Nagy raktár **gyapju fonalak, cipész- és szabó-cérnák** alsó szálakból. Korona- és műselyem minden színben. Horgoló és kötő pamutok, **D. M. C.** áruk. Ideiglenes árusítás Piac-utca 21.

— **Mindentéle szörmeruhákat** szakszerűen legújabb divat szerint és legolcsóbban alakít, javít Klonda szücs, Piac-utca 21.

— **Hölgyeink** becses tudomására hozzuk, hogy női divat termünket gyermekruha osztállyal kibővítettük, hol a legkülönlegesebb gyermek-toilettek izléses kivitelben modellek után készülnek. **Fülöp Nővérek,** Péterfia 14.

— **Varrógépek,** irógépek, orvosi műszerek, National-kaszszák, minden mechanikai dolgozat szakszerűen javítanak Molnár Testvérek, Egyház-tér. Telefon 727.

— **Gyász- és színehagyott** ruhákat kifogástalanul fest, tisztít Koncz, Debrecen, Arany János-utca 10.

— **Szönyegek, függönyök,** ágy- és asztalterítők, pokrócok, stb. a legolcsóbb árakban Horn és Erdélyi szönyegházában, Debrecen, Kossuth-utca 19.

— **Kalapok,** saját készítményű fehérművek nagy választékban kaphatók Werner Sándor divatházában (Neumann M. helyiségben).

— **Iroda áthelyezés.** Tisztelettel hozzuk t. üzletfeleink b. tudomására, hogy irodánkat és pincénket Hatvan-utca 37. sz. alá helyeztük át. **Friedländer Testvérek** bornyagykereskedők. Telefon 10—34.

Naponként friss virsli PANETH szalámigyár Ircakútban

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖKÖN: *Hajduk hadnagya,* bérletszünet.
PÉNTEKEN: *Hajduk hadnagya,* B) bérlet.
SZOMBATON: *Hajduk hadnagya,* C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután: *Magdolna,* Este: *Hajduk hadnagya.*
HÉTFŐN: *Hajduk hadnagya,* A) bérlet.

Színházi iroda hírei:

Hajduk hadnagya — a Csokonai-színházban. Csütörtökön bérletszünetes előadásban kerül színre a klasszikus operettek gyöngye, a *Hajduk hadnagya.* Nyolc év után újra felcsendül a csodás „Kék szempár” büvös zenéje. A címszerepet Szalma Sándor játssza. Az operett-együttes három ragyogó női tagja: Helvey, Vizváry és Kálmán játsszák a női főszerepeket. A férfiak, a két legnagyobb büfő, Szigeti és Arkossy pazar bőséggel ontják a humort s mellettük Torma és Nádossynak érvényesül tenorja. A *Hajduk hadnagya* előadása előtt a színház kegyelettel adózik Csokonai emlékének. Rubinyi Tibor Szabolcska Mihálynak ez alkalomra írt versét szavalja el.

Vágó Géze Debrecenben. A kiváló szindarabíró és színművész, akinek darabjai közül Debrecenben is ismerik a *Szép Ilonkát.* Lavotta szerelmét, Tánckeringőt, stb., tegnap este lépett fel először a Modern Kabaréban, (Petőfi-tér 9.). Saját szellemes mókái, pompás ötletei nagyon tetszettek és elhalmozták tetszésnyilvánításokkal. Általában a fehér műsor a hölgyek közt nagy népszerűsége tett szert. Z o l i, a fővárosi törpe komikus és táncművész, a világhírű Jossy—Tessy duett új száma, Bodrogi Jóska, az ismert nagyszerű komikus, Varga Simivel együtt osztozkodtak a sikerben. Ember Ilus fantasztikus tánca, Ferenci Rózi aktuális tréfákkal tarkított konferálása is elsőrangúak. Felépnek még a pompás kiséző műsor keretében Felhő Ilus, Hajnal Tusi. Általában a töb-

bi tagok is hozzájárultak a szenziós sikerhez.

Hegyi Emánuel, az Országos Zeneművészeti Főiskola tanára, a világhírű zongoraművész, november hó 26-án, szombaton este fél 8 órakor a Zenede dísztermében tartja ez ideig egyetlen hangversenyét. A ritka zenei művelvézetet nyújtó hangversenyre jegyek Méliusznál.

Az Ezerarcu ember ötödik része, a Törbeccsallt toreador, ma utoljára a Vigszínház-mozgóban.

A Rosszcsont kisasszonyban Mary Pickford játszik, péntek, szombat, vasárnap a Vigszínház-mozgóban.

Ne mulassza el megnézni az amerikai Rosszcsont kisasszonyt!

Sokat fog kacagni a Rosszcsont kisasszonyon. Mary Pickford játsza a főszerepet, péntek, szombat, vasárnap a Vigszínház-mozgóban.

Gunnar Tolmaes attrakciója a modern filmművészet abszolút remeke, az Élet tengerén című 6 felvonásos dráma, melynek főszerepét a világhírű dán színész mesterien játsza meg, ma utoljára az Apollóban.

Osiris misztérium, egyiptomi történet öt felvonásban, 10.000 szereplővel, e grandiózus filmmestermű méreteiben, kiállításában felülmúlja a Cabiriát, a Quo Vadist és a Pampéji végnapjait, pénteken mutatja be az Apollo. Ezenkívül műsorra kerül a Tavasz szerelem, dráma öt felvonásban, Mattyasovszky Ilona és Fenyvessy Emil főszereplésével. Jegyelővétel az Apollóban.

SPORT.

Elmarad a DKASE birkozóversenye. A DKASE november hó 27-re tervezett országos birkozóversenye, az ugyanakkor Budapesten tartandó országos birkozóverseny miatt bizonytalan időre elmarad.

DKASE — KTE, DEAC — NyTVE. Az utolsó bajnoki futballmérkőzések lesznek most vasárnap. Az előbbi Debreczenben, az utóbbi pedig Nyíregyházán. Mindkét csapat győzelme valószínű, de míg a DKASE nyugodtan elkönnyelheti a több gólarányú győzelmét honi pályáján, a DEAC-nak jó összeállításban kell átmennie, hogy 1-2 góllal nyerie a mérkőzést.

Új szücsmunkát, alakítást és javítást

a legújabb divat szerint és a legolcsóbb ár mellett elvállalok.

ADLER JENŐ

szücsmester

Piac-u. 30. és Széchenyi-u. 40.

Debreczeni Kereskedelmi Csarnok

MEGHÍVÓ

A „Debreczeni Kereskedelmi Csarnok”

1921. évi december hó 4-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor helyiségeiben (Arany János-utca 2. szám, I. em.) tartandó

rendes közgyűlésére

t. tagjainkat ezúton hívjuk meg. AZ ELNÖKSÉG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Számvetésjelentés.
4. Esetleges idítványok.*

* Indítványok 1921. november hó 27-ig bezárolag az elnökségnél írásban nyújtandók be.

OLAJMALOM!

Mindennemű
**OLAJOS
MAGVAT**

igen előnyös feltételek mellett feldolgozásra elfogadjunk.

**HAJDUMEGYEI VAS-
ÖNTÖDE és GEPGYÁR**
Ujvárost-ut 5. Telefon 1401.

Régiségeket,

porcellanokat, poharakat, oszlopos órákat, arany és ezüst régiségeket, képeket, — butorokat **állandóan vesz és elad** **Deutsch, Arany János 57.** Kereszt-épület.

TŰZIFA

métermázsanként felaprítva

telepen 225 K, hazaszállítva 240 K. Szobafűtésre alkalmas

darabos kőszén

telepen 215 K, hazaszállítva 230 K. Szobafűtésre és ipari célokra azonnal házhoz szállít az

UNIO tüzfatelep r.-t. Ispolytelep 1. sz. : Telefon 779. **Ügyneők azonnal felvételik**

MEGNYILT a

„HUNYADI” butorárbház!

Arany János-u. 10.

Tulajdonosok: KOVÁCS
GYULA és KOVÁCS
MIHÁLY

JOGI SZEMINÁRIUM

DR. FEHÉRVÁRY
Budapest, VIII.,
Kistalud-u. 28-a
Telefon: József
25-44. Jegyzet-
terület vidékre is.
Előkészítés ügyvé-
dre, szigorlatra,
alapszolgára. Min-
den jogásznak, ki

címét velünk közli, ingyen megküldjük a magyar közjogi törvényfart.

!!MINDENKINEK!!

saját érdeke, hogy őszi és téli dolgokat, férfi és női szövöttek, barchetek, flanellek, vásznak, sefirek, kész férfi- és női fehérneműek, törülközőt, abroszokat, ágycsatornákat, — menyasszonyi kelengyék, férfi, női és gyermek harisnyákat, selyem és posztó schalkendőköt, trikókat, barchet bagyi és szoknyát, bársonyokat, selymeket, creppdechint, zsebkendőt, — horgolt nyakkendőt olcsón beszerezhet csak

BRÜLL ERNŐ

női divatházában, **PIAC-UTCA 29.** (Városházzal szemben) Debrecen-szálloda alatt. Kérem áruimat és az árakat vételkötelezettség nélkül megtekinteni!!!!
Cégre tessék figyelni!

Női és férfikalapokat

a legszebben 3 nap alatt csak a

PIAC-UTCA

9

Kalapüzem

FEST, VASAL ÉS ALAKIT!!

PIAC-UTCA 9. SZ. M. TELEFON 153.

ACINQ.

— Regény. —

(13)

Írta: **SZEKULA JENŐ.**

Három lovas katonát is adott kíséretül. Hajnalban indult el a költő egy araviszk parasztszekéren, amelyet egy benszilótt legény hajtott.

Veraniusz fázott a hűs levegőn. Beburkolódzott vastag gyapjusagumába, amelyet a pallium fölött viselt.

Két napig utaztak, miközben több pihenőt is tartottak.

Alkonyatkor már látni lehetett a Valeria gyarmat sötét hegyeit, amelyek tiündöklő smaragdöv gyanánt öveztek körül Aquinkumot.

Távolról lámpák csillogtak a sötétségben... fenyőfák szagával együtt a lobogva égő fáklyák gyantaillatát is feléjük sodorta a szél.

A kocsis fölállott, ostorával a csillogó köd felé mutatott.

— Ott van Aquinkum! — kiáltott föl.

III.

Veraniusz késő éjszaka érkezett meg Aquinkumba. A fáradtságtól és a kimerültségtől rögtön elnyomta az álm, mihelyt szálláshoz és meleg fedélhez jutott. De másnap reggel, elgondolkozva a maga szomorú és vigasztalan helyzetén, a szive összeszorult a fájdalomtól.

— Itt vénüljek meg, — kiáltott fel kes-

riően — a magam szépségével és virágos ifjúságommal.

S hogy az ezüst tükkörbe nézett, amelyből még változatlanul sugárzott vissza halovány arcának babonás szépsége, — szemrehányást tett Vénusznak, akit a babonák és a meghittség óráiban isteni anyjának nevezett, hogy erre a sorsra kárhoztatta.

Két napig ki nem mozdult az utcára. Mert mit is nézett volna meg? A Mitra-templomot bámulja, otromba bálványával? A cirksuzt nézze, ahol a katonákat neveléséges állatjátékokkal mulattatják, amelyek Rómában a legzüllöttebb külvárosok csöcselékének sem kellenének. A Dunát nézze, amely csak a gyönyörű Tiberiszt nagy márványhidjaival juttatná eszébe? Sirva fakadt tehetetlen keserűségében s úgy érezte, hogy az unalom fogja megölni.

Mikor először ment ki az utcára, a nagy termőkőből épült házak udvarra néző ablakokkal, a forró, kövezt ut, az elhagyottság szomorúsággal borította be a lelkét. Találkozott egy lovastiszttel is, ki a második légióhoz tartozott, rosszul volt borotválva az arca, gögös viselkedésén meglátszott, hogy ezek a gyarmati tiszték uraknak érzik magukat ebben a porfészekben. Betévedt a kanabáig, ahol ordító kufárok színes, tarka, keleties furesaságait kinálták megvételre.

Egyik boltban keleties lepelbe burkolt alakok ültek déli kényelemben s a bódé színes kendőkkel, kos-i selyemmel, arab kenőcsel és illatszerekkel volt telerakva. Az el-

nyújtott, hosszú, imádkozásszerű hang, amelyekkel portékájukat kínálták, a keleties, fáradt üvöltésszerű ének ismerősen csengett Veraniusz fülebe.

— Ezek zsidók, — gondolta. — Csodálatos! Elkerülnek a világ minden részébe s azzal kérkednek, hogy csak az ő istenük a leghatalmasabb. Milyen döreség!

Csak homályos sejtelve volt rólok s nem is igen érdekelték őt.

A piac déli részén nagy embertömeg ölelt körül egy kis csoportot. Itt volt a rabszolgavásár. Félmeztelen leányok, asszonyok guggoltak a gyékényen, szemüket szemérmesen földre sítve; néhány szilaj, rabszija fűzött férfi bámult komor daccal a levegőbe, ahol a szél most fehér bárnyfelhőket üzött. Csak nemrég kerülhettek rabságba, miután falvaikat felgyújtották s őket mint valami csordát hajtották ide a városba. Hosszu, elkeseredett csaták szomorú utolsó fejezete volt ez s most összebujtak, mint a fáradt madarak s láthatólag fájt nekik a szégyen és a szolgaság.

Két katona hatalmas dárdával állott őrt.

— Ezt vegye meg! — kiáltotta a kereskedő, kis pocakos emberke, egy daliás terméti legényre mutatva.

A legény állott. Némán, dacosan, földre szegzett tekintettel. Jobban illett volna valami erdőszélre, dárdával a kezében, a szabad rét vadjaival csatázni. Érezte, hogy körülötte forog a vásár, bár nem értett semmit az idegen beszédből.

(Folyt. köv.)

Ha Budapestra jön, ne mulassza el
VARGA cégnél Kossuth Lajos-utca 11.
kötött és szövött áru különlegességeit megtekinteni és az új szabadalmazott „OBETA” hártyáját vásárolni. Egy pár „Obeta” hártya 2 másik pár hártyát pótol.

ÉRTESETÉS

Van szerencsém az igen tisztelt feleimet és hölgyközönséget értesíteni, hogy a külföldi tanulmányait folytató társam hazaérkezvén, a mai nappal közös angol és francia

női szalont nyitottunk
Széchenyi-u. 15. I. em. alatt

Elvállalunk az esküvőre vágó bármilyen kivitelű estélyi-, bál-, színházi ruhák, menyasszonyi kelengyék, valamint kosztümök, kabátoknak a legrövidebb idő alatti elsőrangú elkészítését. Gyászruhák 24 órán belül készülnék. Tisztviselőknél aranydíszekkel szolgálunk. Szíves támogatást kér teljes tisztelettel, Debrecen, 1921. november hó 15-én

özv. Gergely Dávidné és Schwartz Dezső

Weiszberger Mihály

Széchenyi-utca 27. Sofőriskolája. Automobilok, motorok javító műhelye

Belföldi és porosz kőszén, kokszt és tűzifa

szobafűtésre és üzemek részére állandóan kapható:

Schuschitzky János és Társa cégnél

Debrecen. Iroda Szent Anna-u. 7. Telefon 1248. Telep Ispoly-u. 19. Telefon 1262.

Dr. HEGEDŰSNÉ GYERMEKDIVATHÁZA

Kitűnő gyermekruha varrónót alkalmazott és így újra elvállalja fiú ruhák, leányka ruhák, téli kabatkák és kitűnő szabású Neumann ruhák készítését akár hozott, akár raktáron levő kelmékből. — Legújabb gyermekdivatlapok. — A ruhácskák — legrövidebb idő alatt elkészülnek!!

Átmeneti keztyük

legnagyobb választékban Schön Sándornál
DEBRECZEN, Piac-utca 14. sz., Csapó-utca sarok

!! MEGJELENT !!

az annyira kedvelt és országosan elterjedt

Magyar Naptár

Igen bő tartalma és minden hasznos tudnivaló, miniszterium által az 1922. évre érvényes pontos vésári rész igen keresetté teszik a MAGYAR NAPTÁRT. Ára 35 korona. Kapható kiadóhivatalunkban és kihordó asszonyainknál, valamint minden könyvkereskedésben

Wien, Berlin, Bukarest Prága,

és a világ minden részébe legolcsóbban, legpontosabban utalja át kifizetéseit

MARKOVITS BANKÜZLETE

PIAC-UTCA 63. szám alatt, az udvarban
TELEFON: 565.

Ócska vasat, rozot

és mindennemű fémeket legmagasabb árért veszek Kovácsoknak használható becsereférek. Nagyobb tételért vidékre megyek.

St. iner, Eötvös-utca 110.

GYÖZÖDJÖN MEG!

Brilliansért, aranyért a legmagasabb árt fizetem.
GNITSCH ószerkereskedő
Verbőczy-u. 2. sz. (bankamara.)

KERESKEDŐKNEK FONTOS! HOLCZER LAJOS REPULÓÁRUHÁZ

BUDAPEST, VII. RÁKÓCZI-UT 18.

Figyelemreméltó olcsóságai!! Előrusítás nagyban és kicsinyben.

DIVAT OSZTÁLY: Tucatja
Téli trikóing vagy nadrág . . . 2220 K
1-a trikó-nadrág . . . 3600
Normal trikó-ujjas vagy nadrág 3500
Téli sál tartós - inóság . . . 1800
Férfi sirapja zokni . . . 410
Muslin hártya . . . 400
Női trikókezttyű . . . 900
Férfi trikókezttyű . . . 1600
Férfi hálóging . . . 3900
1-a Gradli köpper alsónadrág . 3600
Zefring 2 gallérral . . . 4500
Flanell turistaing . . . 3300
Zeffir vagy siflon zsebkendő . . 480
Férfi sweiter vagy kötött mellény 3960
Női himzett batizst zsebkendő . 360
ing vagy nadrág . . . 3300
Selyem magánkötő . . . 1800
Fehér térfing 1-a, kemény . . . 4800
ingmell . . . 660

HÁZTARTÁSI CIKKEK:
Óriási Fedák c. ókrém grossonként 2640
Kis fürdőszappan 120 nagy . . . 240
Császár ruhafesték 100 drb . . . 55
Brázy parfüm kilója . . . 1100
kolozsvári ferőtlenítő szappan . 192
Mindennemű kötött, szövött, divatárú, háztartási és piper cikkek a legolcsóbb árban. Vidékre postal szétküldés naponta utánvét mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 15 korona, minden további szó 1-50 kor.; Vasár- és ünneppanokon 10 szög 20 korona, minden további szó 2 korona. Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

POSTA.

Házasságközvetítés gyorsan, diszkrétén, az ország minden részében levő összeköttetéseinél fogva, csak Hajó-utca 16. szám alatt, levő iroda bonyolítja le.

VÉTEL.

Vörösréz hulladékot legmagasabb napi áron vásárol Mandoki rézműves, Arany János 13.

Aranyat, hamisfogakat, briliánsokat a legmagasabb napi árban veszek Schiffmann ékszerész, Piac-u. 67. Frohner-szálloda. épület.

Modern hálók, elődlők, szalon- és bór garnitúrák, konyha berendezések, olcsó keményfa és festett butorok, Simonffy 2., városi bérház, butorüzlet.

ELADÁS.

Tegdes János szabó, — Debrecen, Péterfia 42.

Épület, műlakatos munkákat javít, készít Krámer műlakatos, Hatvan-utca 4.

Rózsburgonya, bécsi sürtők kicsinyben és nagyban kapható Hatvan-utca 59.

Ó-tengeri 200 kg eladó. — Cim a kiadóban.

Új és használt butorok, szőnyegek, függönyök vétele és eladása. József kir. herceg-u. 20.

Smollpaszta, üveges tenta és kékitő engro árban kapható Mayernál, Simonffy-u.

Paplanvarrodámban minden szakmabeli munkát készítek szépen, jutányosan. Kész áruk állandóan raktáron. Def. reczeni, Kossuth-utca 11

Próbababa vászonból elado. Cim a kiadóban.

Eladó női és leány kabát, cipők, sapka, gyuró deszka pokrócok, ág- és asztalterítők, képek, rámpák, linoleum, bőrök, csizma és nadrág, szalmazsák és sok apróság. Cim a kiadóban.

KERESLET.

Zongora javítást, hangolást szakemberrel, jutányosan vállal Liska, Bethlen-u. 27.

Aranyai, ezüstöt, briliánsot, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. zam, I. emelet.

Perfekt gép- és gyorsírógépet keres azonnali belépésre Debreczeni Iparbank.

Orvostanhallgató butorozott szobára ajánlatot »Sürgős« jellegre kiadoba.

Egyik társzekeréről szerdán dében a Piac- vagy Hatvan-utcán elveszett egy tekercs vékony rézlemez. Aki tud róla, szíveskedjék jelelni a rendőrségen, vagy a 37. számú telefonon.

Szathmáry István

épület-és butor-asztalosnál mindenféle munka jutányosan megrendelhető RÁKÓCZI-UTCA 11. SZ.

Házvezetőknél ajánlkozok intelligens — uri nő magános, idősebb uri emberhez, lehetőleg vidéki földbirtokoshoz. Cim a kiadóhivatalban.

Szedje össze padlásáról az üres üvegeket,

sok pénzt kap érte!
Simonffy-u. 56.

Legszebben, legolcsóbban mos, vasal, tisztít gőzmosoda, Arany János-utca 54.

VEGYES.

Villamos szakmában legkomplikatáltabb munkákat legpontosabban készít és javít Földvári Debrecen első elektrotechnikai gyár Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

„VULKÁN” autogén hegesztő vállalat

Csapó-utca 86. Faragó-utca 1.

Mindennemű törött tárgyak, géprészek, öntvények és fémek legszakszerűbb és legolcsóbb hegesztése.

Irongép javítások, kellek megrendelhető Merkur irogepvállalatnál. Piac-utca 58. Telefon 540.

Gärtner zongorahangoló Széchenyi-utca 15.

Transzmissióhoz való két felső kerék eladó. Cim a kiadóhivatalban.

„KÜRTI” CIPÓKRÉM

elsőrangú békebeli minőségben ismét kapható minden jobb üzletben. Magyarországi egyedüriség FLEISCHER MÓR. Központi iroda Debrecen, Hatvan-u. 38

Gyertyán műhasábfa érkezett

KEMENY fatelepre, PESTI-UTCA 2. SZ. Alföldi közraktár telepég, TELEFON 13-95.

Bérautók

igen előnyös árban bárholvas minden időben kaphatók!

Autóforgalmi Vállalat DEBRECZEN
Telefon 498. Tímara-u. 38.
Hivatalos benzín- és olajátvitás. Benzín 52 korona literenként

FÉMÖNTÖDE!

Bronz, réz, alumínium, cink stb. öntését vállalom
PAULO FERENC
Zapolya-utca 13. szám. Telefon 430. Telefon 430.

Felolós szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT
Kiadó: HEGEDŰS SÁNDOR Irodalmi és nyomdai részv. társ.